

Uwarunkowania rozwoju rynku energetyki odnawialnej w kontekście wyzwań Polski do 2020 r.

Posiedzenie Komisji Gospodarki Narodowej Senatu RP odbyło się 6 października 2009 r.. Przedstawiono na nim przyszłość polskiej energetyki odnawialnej w aspekcie wyzwań związanych z uzyskaniem udziału energii produkowanej w odnawialnych źródłach w całkowitym zużyciu energii brutto na poziomie 15% w 2020 r. Posiedzeniu Komisji przewodniczył senator Jan Wyroński. W spotkaniu, oprócz senatorów, uczestniczyli: Joanna Strzelec-Lobodzińska — podsekretarz stanu w Ministerstwie Gospodarki, Marian Zalewski — podsekretarz stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Stefania Kasprzyk — prezes PSE Operator. Ponadto obecni byli eksperci rynku OZE oraz przedstawiciele firm członkowskich PIGEO z pakietu specjalnego. PIGEO włączyło się aktywnie w przygotowanie prac Komisji.

Wiesław Wójcik, prezes Izby, zaprezentował ocenę funkcjonowania rynku energetyki odnawialnej w Polsce, wskazując konkretne problemy i bariery dla rozwoju rynku OZE, oraz powiedział o tym, co należałoby zmienić w ustawodawstwie, aby osiągnąć cel wyznaczony na 2020 r.

Michał Ćwil (PIGEO) przedstawił scenariusze rozwoju OZE z podziałem na poszczególne sektory: energii elektrycznej, ciepła i chłodu oraz paliw transportowych w perspektywie 2020 r. (tzw. Mapa Drogowa). Mapa Drogowa jest rezultatem prac w ramach międzynarodowego projektu REPAP 2020 (Renewable Energy Policy Action Paving the Way towards 2020), który PIGEO realizuje wraz z innymi organizacjami OZE z różnych krajów UE przy koordynacji Europejskiej Rady Energii Od-

nawialnej (EREC). Oprócz scenariuszy rozwoju energetyki odnawialnej, Mapa Drogowa zawiera wiele wskazań i propozycji dla Krajowego Planu Działań (Action Plan), który zgodnie z nową dyrektywą 2009/28/WE, jako jej dokument wykonawczy, musi zostać przygotowany przez każde państwo członkowskie UE do 30 czerwca 2010 r.

Kolejną prezentację nt. rynku energetyki wiatrowej przedstawił Witold Kępa — dyrektor Północno-Zachodniego Oddziału Terenowego URE w Szczecinie.

Mając na uwadze poruszane podczas spotkania problemy, należy w trybie pilnym przygotować strategiczny plan rozwoju sieci przesyłowej i dystrybucyjnej do 2020 r. i włączyć go do działań wykonawczych Krajowego Planu Działań. Ponadto trzeba opracować przejrzysty mechanizm rynkowy dla uzyskiwania warunków przyłączenia oraz określających zasady pobierania i rozdziału opłat związanych z przyłączaniem nowych mocy wytwórczych z OZE do KSE przez stosowne zapisy w ustawie Prawo energetyczne. Należy wprowadzić regulacje gwarantujące otrzymanie warunków przyłączenia przede wszystkim projektów OZE gotowych do realizacji. Trzeba też określić harmonogramy związane z procedurą przyłączenia i wnoszenia opłaty o sprecyzowanej wysokości. Najważniejszą kwestią będzie wprowadzenie regulacji umożliwiających w sposób przejrzysty oddzielenie kosztów związanych z produkcją energii elektrycznej od kosztów wiążących się z jej przesyłem/dystrybucją.

Co zrobić w zakresie systemu wsparcia?

Odnosnie systemów wsparcia podkreślono, że rozporządzenie Ministra Gospodarki z 14 sierpnia 2008 r., przedstawiające obowiązki z zakresu rozliczania świadectw pochodzenia, funkcjonuje tylko do 2017 r., co nie jest zgodne z art. 9 ust. 9 ustawy Prawo energetyczne, które nakazuje przedstawianie minimalnych udziałów z OZE w okresie kolejnych 10 lat. Dla zapewnienia stabilności tego systemu należy, zdaniem PIGEO, wydłużyć okres do lat 15, aby dać większą gwarancję inwestorom. Ponadto zwrócono uwagę na problem niestabilności przepisu dotyczącego świadectw pochodzenia dla biogazu w kogeneracji, który zakłada funkcjonowanie systemu dla energii wyprodukowanej do 2018 r. oraz uzależnia wartość certyfikatu od ceny energii (od 30% do 120% jej wartości). Ponadto podczas spotkania wska-

zano na potrzebę implementacji systemu wsparcia dla zielonego ciepła oraz wprowadzenia odrębnej ustawy dla sektora energetyki odnawialnej w Polsce.

Prezes Wójcik przedstawił także sposób funkcjonowania systemu dopłat do inwestycji. Zauważył, że unijne środki publiczne na energetykę są mniej efektywnie wykorzystane niż w pozostałych sektorach gospodarki. Ponadto wytknął niewłaściwie przyjęte kryteria wyborów projektów w ramach działania PO Infrastruktura i Środowisko, szczególnie brak rozdziału na technologie OZE. Zróżnicowana wartość poziomu dotacji, którą przyznano beneficjentom w ogłoszonych wynikach działania 9.4 od ok. 20% do 70% kosztów kwalifikowalnych, także budzi wiele zastrzeżeń. Z uwagi na cel dla OZE, który stanowi ilość energii wyprodukowanej, dotacje rozdzielane powinny być na ustalonym poziomie, w zależności od źródła, w nieprzekraczalnej ilości 35% dla biogazowni i 20% dla pozostałych OZE. Gwarantuje to bowiem większą ilość zrealizowanych projektów, a co za tym idzie więcej wyprodukowanej energii.

Informacje z MG

Odnosząc się do przedstawionych przez PIGEO barier w rozwoju energetyki odnawialnej, minister Strzelec-Lobodzińska poinformowała, że MG pracuje obecnie nad rozporządzeniami w sprawie OZE i kogeneracji, które mają wprowadzić wydłużenie okresu wsparcia dla energetyki odnawialnej i kogeneracji poza rok 2017/2018 oraz zróżnicować wsparcie dla różnych technologii OZE.

Jeden z projektów rozporządzenia OZE został już przesłany do konsultacji. Jednak nie znalazły się w nim żadne zapisy dotyczące wydłużenia funkcjonowania świadectw pochodzenia. Co więcej, rozporządzenie rozszerza definicję biomasy o „ziarna zbóż niespełniające wymagań jakościowych”, co przy wykorzystaniu tego surowca w energetyce opartej na nisko sprawnym wytwarzaniu energii w technologii współspalania budzi kontrowersje w środowisku OZE.

Komisja Gospodarki Narodowej zadeklarowała przygotowanie stanowiska w oparciu o zebrane uwagi przedsiębiorców OZE, które przekaże do stosownej Komisji obradującej nad rządowym projektem nowelizacji ustawy P.e.

Michał Ćwil, PIGEO

Główne problemy wskazane przez PIGEO oraz W. Kępe:

- kwestia rozwoju sieci elektroenergetycznych, w tym szczególnie: słaby stan jej infrastruktury oraz brak planów i realizacji rozwoju sieci, trudność w uzyskaniu warunków przyłączenia do sieci jednostki wytwórczej OZE przez zjawisko blokowania dostępu do sieci oraz niejednoznaczne przepisy określające pobieranie opłat przez operatora za przyłączenie, które jak wskazano, znacząco różnią się (nawet o dwa rzędy wielkości w przeliczeniu na jednostkowy MW mocy) dla tego samego źródła OZE,
- niestabilność prawa, szczególnie w zakresie systemów wsparcia w zakresie pomocy inwestycyjnej i świadectw pochodzenia,
- trudności w zakresie uzyskaniu zezwoleń na transport elementów ponadgabarytowych dla instalacji OZE.